

MIROLJUB

ISSN 1452-5976

GODINA: XIX.

SOMBOR, 2016.

BROJ 4 (76)

80

HKUD VLADIMIR NAZOR 80. GODINA

80. ROĐENDAN

Davne 1936. godine nezadovoljni radom u „**Bunjevačkom kolu**“ članovi predvođeni *Antunom Tunom Matarić* definitivno su odlučili osnovati novo društvo koje će, prije svega, biti okrenuto mladeži i koje će okupljati bunjevačko-šokačko i ostalo stanovništvo koje pripada hrvatskom narodu, njegujući njegovo kulturno-umjetničko naslijeđe.

Novo **Hrvatsko kulturno društvo „Miroljub“** zaživjelo je **6. prosinca 1936. godine**. U društvu su održavane igranke i nama drage svečanosti i svetkovine, a rad društva odvijao se i kroz sekcije. Tako je sve do današnjih dana. Osnovane su se sekcije razvijale i u svojem radu dostizale maksimum, zatim su, prirodno, slijedili i padovi. Smjene su generacija često znatno utjecale na kvalitetu rada, dolazili su mlađi neuki i učili od starijih pa su se ponovo postizali uspjesi i tako punih 80 godina.

Svako vrijeme imalo je i svoja obilježja, nekada su pjevači bili perjanica, nekada diletantska sekcija, nekada folklorna. Bilo je još sekcija koje se nisu mogle razviti kao perjanice ali su značajne jer su stalno radile i bile važan čimbenik našeg društva. Tamburaška, harmonikaška, baletska, ritmička, literarna... Likovna kolonija „Colorit“, sekcija za negovanje kulture Hrvata Bunjevaca i Šokaca, izrada narodnog ruha, klub ljubitelja biljaka „Za sreću veću“ slamarska sekcija, grnčarska sekcija... Nekada više, nekada manje posjećena - cijelo je vrijeme radila i biblioteka našeg društva.

Njegovao se i sport - nogomet, imali smo kuglaše, danas imamo stoni tenis, šah i veslače lađare „Salašare somborske“ nadaleko poznate po svojim nastupima i rezultatima.

Društvo je po osnivanju organiziralo igranke i balove, a bilo je i velikih fešta poput „Trojstva“, „Svetog Franje“, „Prela“, „Dužionice“. Bile su to jako posjećene manifestacije, a jednim dijelom društvo je i osnovano zbog njih. Danas takve zabave gube na značaju, rad sekcija je preuzeo skoro cjelokupan rad društva. Danas imamo i nove običaje: Godišnji koncert, Božićni koncert, izložba Božićnjaka. Ovo su novije manifestacije i dobro su posjećene.

Proslava 80 godina zrači jednom snagom postojanosti i ponosa. Biti član ovog društva velika je čast jer u ovim turbulentnim vremenima i prostoru u kojem je **Hrvatsko kulturno umjetničko društvo „Vladimir Nazor“** kako se danas zove, velika je sreća i zadovoljstvo kao i spoznaja da smo sve preživjeli i ostali na putu kojim su išli naši stari te da možemo gledati kako ga nastavljaju naša djeca.

Alojzije Firanj

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,
25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: 025/416-019

Uredništvo:

Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;

Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;

Marina Balažev, lektor-korektor;

Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;

Srđan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

Zoran Čota,
Pavle Matarić,
Antun Kovač,
ing. Mata Matarić,
Šima Raič,
Bojana Jozić.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Naklada: 600 primjeraka

82. DUŽIONICA

Polazeći od činjenice da svatko ima pravo javno priopćiti osobno mišljenje, ovim tekstom to pravo i sam koristim. Kao pedesetogodišnji član društva i aktualni predsjednik iznijet ću svoje viđenje ovogodišnje, 82. po redu, Dužionice s kojim se neki možda i neće složiti, no namjera mi nipošto nije bilo koga uvrijediti.

Dva mjeseca ili 8 sjednica Izvršnog odbora i jedna sjednica Upravnog odbora, kao i nebrojeno konzultacije sa suradnicima tijekom kojih je do zadnjeg detalja bio isplaniran protocol, scenarij kao i pozivnice gostima, drugim značajnim pojedincima, udrugama kulture i crkvenim velikodostojnicima.

Ogranzirali smo književnu večer kao uvod u centralnu manifestaciju, detaljno pospremili prostorije, risarski ručak s pićem i glazbom, obavještili javnosti o događaju putem javnih glasila, plakata i pozivnica, osigurali sigurnost nazočnih u Domu i svečani mimohod.

Također, odlučeno je da svi osim sudionika programa i gostiju u narodnim nošnjama, trebaju kupiti ulaznicu po cijeni od 500 din, u koju je uračunat risarski ručak i piće. Unatoč tomu prodano je samo 75 ulaznica.

Neočekivani problem pojavio se i kod određivanja bandaša ovogodišnje Dužionice jer nitko od momaka iz naših sekcija (iz samo

njima poznatih razloga) nije htio prihvatiti tu časnu dužnost. Zahvaljujući roditeljima Davida Antunića, koji su utjecali na svojeg maloljetnog sina da bude ovogodišnji bandaš, imali smo bandaša, koji je svoju važnu ulogu sa zadovoljstvom odradio.

Ovogodišnja bandašica bila je Katarina Budimčević, koja je naš prijedlog s radošću prihvatila i ponosno obavila časnu dužnost.

Po tradiciji, pozvali smo udrugu "Josip Lovretić" iz Otoka, koji su se u velikom broju odazvali i nošnjama svoga kraja, Slavonije, uljepšali nam mimohod i čitavu manifestaciju.

Primjećeno je da je njih, gostiju, došlo 34 dok je naših, domaćina-folklorša bilo samo 8! U udruzi "Josip Lovretić" nekoliko smo puta bili srdačno i s dužnom pažnjom dočekani kao gosti, a ovakav mali broj naših folklorša ostavio je dojam da gostoprimstvo nismo adekvatno uzvratili. Čini se da nismo dobri domaćini.

Kolona za odlazak u Crkvu Presvetog Trojstva nije se mogla formirati jer se svatko snalazio kako proći kroz mnoštvo ljudi i vozila jer za ovu vrstu manifestacije nije, po tumačenju policije, bilo moguće obustaviti promet. Primijećeno je da su na čelu naše kolone trebali biti najmlađi članovi, ponos našeg Doma, ali mimohod nije ni formiran. Zahvala Bogu i posveta kruha, po tradiciji obavljena je u našoj župnoj crkvi pod

svetom misom koju je predvodio župnik župe Svetog Križa, monsijor Slavko Večerin, koji je u nadahnutoj propovjedi istaknuo vezu Boga, kruha i čovjeka.

Kao i savke godine trebali smo nakon svete mise odigrati veliko kolo na Trgu Presvetog Trojstva. To nam je onemogućeno jer se na trgu dan ranije istovarilo nekoliko stotina tona pijeska za manifestaciju koja je po planu bila tek idućega vikenda. Pijesak se mogao istovariti i dan kasnije, a zašto nije, ne znamo i ne znamo trebamo li vjerovati glasinama koje kažu da je to namjerno učinjeno kako se veliko kolo sudionika Dužionice Hrvata Bunjevaca ne bi odigralo. Mimohod je nastavljen od crkve do Županije uz pjesmu i glazbu gostiju iz Otoka, a ispred Županije razvilo se šokačko kolo jer naših folkloriša nije bilo.

U svečanoj dvorani Skupštine Grada, primila nas je gradonačelnica gđa Dušanka Golubović koje je i primila posvećeni kruh od ovogodišnjeg brašna, koji je nakon predaje podijeljen nazočnima. Organiziran je susret nekolicine gostiju s Gradonačelnicom. Ovom susretu nazočio je zamjenik Pokrajinskog tajnika za kulturu.

Nakon povratka u Dom, u dvorištu smo obavili obavezno fotografiranje svih sudionika i gostiju. U našoj lijepo ukrašenoj i rashlađenoj velikoj dvorani našlo se mjesta za sve sudionike ovogodišnje Dužionice.

Voditeljica, Lidija Firanj pozvala je urednika Miroljuba da predstavi novi broj, zatim bandaša i bandašicu da se obrate sudionicima i mene da pozdravim prigodnim riječima goste. Usljedili su pozdravi dobrodošlice gradonačelnici, čelnicima DSHV-a, ZKHV-a i HNV-a, predstavnicima hrvatskih udruga kulture i poseban pozdrav svećenicima somborskog dekanata na čelu s dekanom velečasnim Josipom Pekanovićem. Nažalost, ni ovaj put, nisu se odazvali pozivu predstavnici hrvatske diplomacije u Srbiji, što nam je žao. Na kraju je upućena zahvala i gostima iz Otoka bez kojih bi i ova manifestacija bila poluprazna.

U svom obraćanju gradonačelnica je zahvalila na pozivu da se pridruži nama na ovoj proslavi i podržala naše aktivnosti na očuvanju kulturne baštine nas Hrvata u Somboru. Dano je obećanje da će Grad i dalje materijalno i moralno podupirati našu udrugu.

Sve je lijepo izrečeno, ali ne znam je li se čula svaka poruka jer je nekima više do razgovora-dovikivanja preko stola nego do

malo pažnje prema govorniku pa je žagor nadjačao ozvučenje. Nabavit ćemo mi i razglas za ovakve prilike.

Hvala Bogu, dužna je pažnja bila posvećena molitvi zahvale Bogu za ovogodišnji urod pšenice i kruha, koje je izrekao župnik Josip Pekanović.

Programom na pozornici društva predstavili su se izvanredni plesači iz Otoka čiji TS je veselio goste slavonskim pjesmama. Dobroj atmosferi uveliko su doprinijeli i naši tamburaši.

Tako je završila proslava 82. Dužionice – 2016. god.

Nama u Upravi ostalo je da realno sagledamo je li uputno uvesti neke promjene u organizaciji budućih Dužionica, jer je ova pokazala da je, čini se, dosadila većini članova Društva, pa nisu niti došli na proslavu. Uzdám se u ideje mladih članova koje će isti provesti s većim entuzijazmom nego što su pokazali na ovoj 82. Dužionici.

Hvala svima koji su bili nazočni!

Mata Matarić

U SUSRET "82. DUŽIONICI"

U programu "82. Dužionice" održalo se sada već tradicionalno pletenje vinca, ukrasnih predmeta od slame, kao i poklona za goste na središnjoj žetvenoj svečanosti.

Održano je u srijedu 20.07.2016. godine sa početkom u 10h u prostorijama HKUD-a. Naši majstori u pletenju vinca Janja Pekanović

i Marija Čuvardić uz prisustvo ovogodišnjih bandaša - Davida Antunića i bandašice - Katarine Budimčević, njihovih prijatelja i obitelji, prezentirali su ovaj tradicionalni običaj. Prisutni su mogli da se uključe i isprobaju svoje vještine u radu sa slamom u jednoj ugodnoj i prijatnoj atmosferi.

David Antunić

DIVOJAČKI VAŠAR

HKUD "Vladimir Nazor" organizirao je 29. listopada 2016. godine Divojački vašar 2016., a tema ove manifestacije bila je „Modni detalji nekada i sada“.

Kako je običaj da djevojke za Divojački vašar obnove garderobu i obrate posebnu pozornost na svoj izgled te vode računa i o najsitnijem detalju, organizatori su odlučili prikazati kako su se to nekada djevojke pripremale za izlaske i druženja. Cilj je bio i približiti običaje i tradiciju današnjoj omladini, a starije podsjetiti na nekadašnja vremena. O modnim detaljima govorila je i gospođa Ana Ilić Panjković. Bilo je prilike čuti i vidjeti kakva se obuća nekada nosila, kakve su se čarape nosile, ali svakako najzanimljivije su bile torbe, ili kako se to kod nas zvalo - taške, kao i cekeri (kotarice). Ženska torbica važan je modni detalj kako nekada tako i sada. Na Divojačkom vašaru članice Društva prikazale su kakve su torbe nosile djevojke i žene u radnim nošnjama, kakve su se taške i ridikle nosile kada se spremalo za određene svečanosti, a kakve uz svečane nošnje i ruva. Interesantne su bile i kotarice izrađene od pruća kao i priča o njihovoj namjeni. Na kraju revije prikazala

se i suvremeno odjevena djevojka uz modne detalje koji se danas koriste i nose, te se došlo do zaključka da djevojke, kako nekada tako i sada, garderobom i modnim detaljima ističu svoju osobnost, svoj stil i da se po tom pitanju ništa nije promijenilo. Divojački vašar propratili su i zvuci tambura mladih tamburaša HKUD-a „Vladimir Nazor“.

Ovogodišnji Divojački vašar predstavljao je zanimljivu usporedbu nekadašnjeg i sadašnjeg vremena. Iako stilovi i način pripadaju različitim epohama, djevojke su uvijek težile detaljima istaći svoju ljepotu i posebnost.

Bojana Jozić

“TEBI PJEVAM POLJE MOJE ZLATNO”

Dobri prijatelji, dragi gosti i odlični domaćini - ovako bi se ukratko mogla opisati naša suradnja sa KUD-om „Širokopoljac“ iz Širokog Polja (Republika Hrvatska).

Nastavljajući ovo višegodišnje prijateljstvo, naše je društvo gostovalo na 6. međunarodnoj smotri izvornog folklora „Tebi pjevam, polje moje zlatno“ održanoj u Širokom Polju, a predstavljali su nas mladi folklorasi i pjevačka skupina.

Uz toplu dobrodošlicu i kratko osvježanje pripremili smo se za nastup, koji je slijedio nakon svečanog defilea i svete mise u crkvi svetog Izidora, kojoj su prisustvovali svi sudionici smotre.

Na otvorenoj pozornici iza crkve, prikladnim programom predstavile su se udruge iz Hrvatske, Bosne i Vojvodine. Naši članovi predstavili su se igrama iz Posavine te izvornim bunjevačkim pjesmama.

Nakon zvaničnog dijela programa slijedila je zajednička večera svih sudionika u mjesnom domu i zabava uz tamburaški sastav „Brace“.

Organizator smotre, KUD „Širokopoljac“ i ovoga se puta pokazao kao dobar domaćin i odličan organizator.

Zahvalili smo na pozivu i toplom dočeku uz pozdrav „do skorog viđenja“ jer će se suradnja naših društava svakako nastaviti.

Vesna Čuvardić

HKUD “VLADIMIR NAZOR” NA BODROG FEST-U

HKUD “Vladimir Nazor” sa svojom je mladom folklornom skupinom sudjelovao na Bodrog Festu u Bačkom Monoštoru. Program festivala svečano je otvoren na centralnoj bini 13. kolovoza 2016. god. s početkom u 12 sati.

Poslije izvještaja Josipa Đipanova, slijedila je pozdravna riječ gradonačelnika grada Sombora uz defile jahača i fijakera, nakon čega je uslijedio nastup dječje folklorne skupine “Vladimira Nazora” i recitali KUDH-a

“Bodrog”. Uz bogat program u Centru građanske aktivnosti i Domu kulture, iz kojeg izdvajamo predstavu za djecu “7 Snežana i patuljak”, izložbu slika Stipana Kovača i Jaroslava Papa, promociju knjige Bore Otića, kao i prikaz šokačke narodne nošnje Bačkog Monoštora od sredine 19. stoljeća do danas u crtežima i slikama Dušanke Dubajić. Program se odvijao i u crkvi sv. Petra i Pavla gdje su u klasičnom programu nastupali VIS “Petrus”,

“Musica Viva” iz Svetozara Miletića, SKUD “Izvor” iz Stanišića, pjevačka skupina “Ravan-grad” i mnogi drugi. Cijelu manifestaciju upotpunili su štandovi s domaćim proizvodima i proizvodima starih zanata, kao i bogata gastronomska ponuda monoštorskih specijaliteta.

Završnica manifestacije odvijala se na središnjoj pozornici gdje su u bogatom

kulturno-umjetničkom programu sa svojim recitalima nastupali gđa Kata Kovač i g. Antun Kovač, članovi literarne sekcije HKUD-a. Nakon nastupa folklornih skupina sudjelovanje u programu je uzeo tamburaški sastav “Đuvegije” i “Zlatne žice Bodrog”. Uz lagane zvuke tambure program je nastavljen do ranih jutarnjih sati.

Priredio Alojzije Firanj

TROJNI SUSRET U BEZDANU

Kada su prije 12 godina osmišljeni Trojni susreti bili su to susreti triju naroda iz triju država i to na tromeđi. Želja je bila pokazati folklornu tradiciju ovih prostora i, prije svega, približiti narode koje su rat i 90-te razdvojili. Novi ljudi s novim idejama polako su se uključivali u ovu manifestaciju pomogli da ona poslije nekoliko godina dobije nove sadržaje koji također imaju za

cilj pokazati bogatstvo različitih naroda koji žive na našim prostorima. Tako je prošle godine u sklopu susreta priređena revija nošnji, a ove je organiziran svojevrsni gastronomski festival.

Kao i svake godine do sada HKUD „Vladimir Naroz“ aktivno je sudjelovao na ovim susretima.

Priredio Alojzije Firanj

ZAVRŠN 7. SADD U NAŠEM DOMU

Bila je to sedma smotra koja će se pamtili ne samo po predstavama koje su se prikazivale već i po tomu što ju je otvorila naša mlada tamburaška sekcija uz pratnju starijih članova Društva. Bilo je to iznenađenje i za publiku i za glumački ansambla jer ljepšu ceremoniju otvaranja nisu mogli ni zamisliti.

Tu prvu večer 21. listopada nastupali su domaćini s komedijom „Žensko pitanje“ Fadila Hadžića, a u režiji naše Ljiljane Tomić Markovinović. To je ujedno bilo i premijerno prikazivanje.

Od početka pa sve do kraja predstave glumci su se trudili odigrati što bolje i uvjerljivije svoje uloge što je na kraju publika i pozdravila dugim pljeskom i cvijećem za pojedine glumce.

Drugog dana, 22. listopada 2016. godine nastupali su KUD „Đeram“ Viljevo R. Hrvatska s komedijom „Svakom jednom u životu krene“ u režiji Darka Ronta i udruga „Ogranak seljačke sloge“ Buševac R. Hrvatska s komedijom „Moderno doba“ u režiji Ivana Rožića.

I prvu i drugu predstavu publika je sa zanimanjem pratila.

Po završetku posljednje predstave predsjednik našeg društva Mata Matarić

zahvalio se svim sudionicima na trudu i izrazio želju za ponovnim susretom.

Za sudjelovanje na 7. skupu amaterskih dramskih društava, predsjednik je uz pomoć pročelnika naše sekcije Šime Raiča poklonio zahvalnice i umjetničke slike naših slikara s kolonije „Colorit“.

Svi sudionici su poslije toga otišli u malu salu na večeru i druženje kako bi prokomentirali svoje nastupe a i da bi se bolje međusobno upoznali.

Zvonimir Lukač

NEKOLIKO RIJEČI O NAŠOJ PREDSTAVI

Naša predstava ponovno je izvanredna! Ovajput nasamojsmotriitobezpretpremijere da bi i redatelj, a i glumci mogli vidjeti što je dobro, a što ne valja i treba popraviti.

Sva je sreća što su naši glumci i naša redateljica kvalitetni pa su predstavu odigrali kao pravi profesionalci.

Svi glumci pa i šaptač-inspicijent bili su na visini zadatka stoga ih trebamo pojedinačno spomenuti: Suzana Ivanković (mama), Larisa Bogdanov (kći Lela) Milana Raišić (Lelina prijateljica), Jolika Raič (susjeda) i Miloš Štrangarić (zet Alfonso) kao i šaptač-inspicijent Klarisa Oberman.

Da je dobra predstava brzo se pročulo pa je stigao poziv da se prikaže i bajmočkoj publici na njihovim, 48. po redu, Amaterskim dramskim igrama.

Zvonimir Lukač

NASTUP NA 48. AMATERSKIM IGRAMA BAJMOK 2016

Dvadesetog studenog od 19 sati nastupala je naša dramska sekcija s predstavom „Žensko pitanje“ autora Fadila Hadžića u režiji Ljiljane Tomić Markovinović.

Komedija u dva čina u trajanju od sat i petnaest minuta tako je spontana i laka da su se svi iznenadili kad je došao kraj. Publika je ostala zatečena, ali dovoljno svjesna da je predstava bila toliko dobra da bi je mogla gledati i dalje.

Snažnim i burnim pljeskom pozdravili su cijeli naš ansambl, a cvijećem zahvalili na divnom programu i vremenu koje su proveli družeći se s nama.

Kasnije, uz večeru i priču, nastavilo se druženje uz obećanje da ćemo i idući put

vrlo rado doći u goste, a nadamo se da će i njihova predstava biti odigrana uskoro u našem gradu.

Zvonimir Lukač

PREPREKOVA JESEN

U organizaciji HKUPD-a „Stanislav Preprek“ iz Novog Sada, u ponedjeljak, 10. listopada 2016. godine, u dvorani Kulturnog centra Novog Sada, održana je jedanaesta obljetnica rada Preprekova jesen 2016. na kojoj je predstavljena zbirka najboljih kratkih priča sudionika natječaja.

Nosilac je projekta dr. Dragana V. Todosreskov a voditelj književnog kluba društva arh. Miroslav Cakić.

U pratećem programu nastupila je ženska pjevačka skupina „Preprek“, a

specijalni gost večeri bila je operna diva iz Trogira Antonija Mirat uz pratnju pijanistice Marine Mikić.

U knjizi je zastupljeno četrnaest sudionika iz Novog Sada, Zagreba, Osijeka, Varaždina, Đakova, Zrenjanina te Antun Kovač iz Sombora s pričom Put u Bielefeld.

Puna dva sata, puna sala Kulturnog centra provela je jednu divnu i zanimljivu večer.

Antun Kovač

ČEPIN 2016.

Na 6. susretu pjesnika "Čepin 2016.", u organizaciji pučkog pjesnika gospodina Franje Kopeckog iz Čepina, 22. listopada 2016. godine u sali Hrvatskog doma u Čepinu promovirana je treća zbirka pjesama Na slavonskom putu. Na promociji su sudjelovali pjesnici iz Čepina, Slavonije, Baranje, Zapadnog Srijema, Zagreba, Novog Sada te Kata i Antun Kovač iz Sombora. Gost večeri je bio KUD "Ivan Kapistran" iz Čepina. Susret je završen uz domjenak, pjesmu i druženje.

Antun Kovač

DIVANIM ŠOKAČKI

U petak 18. listopada 2016. godine u velikoj sali Doma kulture u Monoštoru s početkom u 18.00 sati, održana je manifestacija „Divanim šokački“, koju je organizirao KUDH „Bodrog“ iz Bačkog Monoštora.

Program je otvorio predsjednik KUDH-a Željko Šeremešić, a voditeljica je bila Anita Đipanov.

Sudionici programa bili su: mali folklor KUDH-a Bodrog, pjesnici iz Monoštora, muška pjevačka skupina Bodroški bečari, pjesnici literarne sekcije HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora: Marica Mikrut, Kata i Antun Kovač, Ruža Silađev i Ivan Andrašić iz Sonte te HKPD „S.S. Kranjčević“ iz Bačkog Brega.

„Dičje sigre napolju“ izveli su Bodroški mališani.

Na kraju programa izveden je igrokaz „Scenski prikaz žetve“ u režiji Marije Šeremešić kojim su sudionici pokušali dočarati sve teškoće pa, ujedno i draž nekadašnje žetve.

Sala je bila puna, Monoštorci su uvijek bili zahvalna publika, a organizatori ih nisu iznevjerili priredivši im jednu ugodnu večer punu dobre zabave. Druženje se nastavilo u monoštorskoj biblioteci.

Antun Kovač

KRPAM

*Krpam šavove uspomena
dok vatra lagano pucketa.*

*Krpam tu livadu rosnu
prolična jutra rana
krpam svaku krpicu
u novom danu poderanu.*

*Krpam ušivam
honorare ljubavi
davno poklonjite
krpam ušivam vrime
da se ne izgubi.*

*Zakrpala bi
pa izvezla
da mogu i da znam
dragi ključ ljubavi.*

Kata Kovač

ČUVARICE NAŠI SNOVA

*Oj Šokice moja mila, ti lipoto
hrvatskoga roda, ponos oca
majke svoje, ponos roda
šokačkoga.*

*Ti si prid oltarom stala,
Svevišnjemu zavit dala
da ćeš čuvat život cili,
obitelj i govor mili.*

*Ovu pismu tebe pivam,
ti šokačka majko naša.
Čuvarice naši snova,
blaga naši pramidova.*

*Iz priškrinjka suza zasja,
sa ormana gunja miri.
Oj Šokice moja vilo,
bile ruke sad raširi!*

Marica Mikrut

PROMOCIJA KNJIGE: "ISPOVIJEST CRKVENOG PAUKA"

U sklopu proslave 82. Dužionice u Somboru HKUD „Vladimir Nazor“ i Katolički institut „Ivan Antunović“ iz Subotice predstavili su knjigu velečasnog Dragana Muharema Ispovijest crkvenog pauka. Osim autora o knjizi su govorili Katarina Čeliković urednica knjige i Tomislav Žigmanov autor pogovora

Poslije pozdrava i uvoda domaćina prva je govorila Katarina Čeliković, koja je objasnila da su se tekstovi u ovoj knjizi rađali kroz više godina uređivanja katoličkog mjesečnika Zvonik. Pisanju vješt, mladi svećenik, mislitelj teolog, mudro reagira na sadašnji trenutak na crkvu općenito i na ono s čim se vjernik suočava. Svoje misli daje prijemljivo, ali i s porukom koja ostavlja trag u srcu čitaoca.

Kao pisac koristi neobične postupke, ironijom i humorom lakše dolazi do čitatelja. Dragan je pravi majstor, on nam nudi rješenja s kojima ćemo se lako složiti. Autor je angažirani mladi svećenik, koji se koristi svim dostupnim mogućnostima priopćavanja, kao jednim od važnih sredstava nove evangelizacije.

Voditeljica promocije Bojana Jozić pročitala je priču „Ispovijest crkvenog pauka“, Tomislav Žigmanov nastavno je na ovu priču prikazao kako Dragan čestita Uskrs, pronalazi u pauku one sastavnice i sadržaje njegove navezanosti koje bi nama trebale biti uzor i njegove funkcionalnosti i instrumentaliziranosti kada je u pitanju njegova narav i djelo.

Dragan je ovom knjigom postao dionikom bogate više stoljetne povijesti nabožne književnosti ovdašnjih Hrvata. On je ujedno i najmlađi svećenik koji se oglasio knjigom, rođen je 1986. g. U tom smislu on je samo tek posljednji izdanak, koji se upisao vrlo upečatljivo, vrlo snažno i kvalitetno u taj dugi i bogati niz, te najtrajnije i najbogatije književnosti među ovdašnjim Hrvatima. On je kao čovjek koji je odrastao danas, školovao se danas, koji živi danas, unio je određenu vrstu noviteta. Tekstovi su promišljeni i aplikativni, oni su u vremenu u kojemu mi jesmo, govore o problemima s kojima se suočavamo, pokušava dati svoj odgovor. Taj odgovor je vrlo moderno izrečen. Imamo pred sobom svećenika koji je mlad, koji prati informacijske tehnologije novih komunikacijskih sredstava. Koji prati što se događa na planu

društvenog života, ima senzibilitet za to i onda na taj način, duboko i teološki promišljeno reflektira na ono što živi. On se hvata u koštac ovdje i sada, s onim što dotiče nas Hrvate katolike, i to ne na suhoparan i apstraktan, nego na živ način. Pauk nam govori što je uzor biti u Crkvi, Crvenkapa nam u svojoj naivnosti kazuje nešto, godišnji odmor može biti vrijeme da duboko razmislimo i da zauzmemo stav.

Knjiga je živa, evangelizirana riječ koja nam kazuje što i kako najprije trebamo razumijevati svijet i život koji živimo, a onda i na koji način dajemo odgovor. Knjiga je osnov za zrelije i odgovornije djelovanje u svijetu u kojem jesmo. Želim vjerovati da je ovo tek početak onoga što ćemo dobiti od Dragana.

„Zahvaljujem se na gostoprimstvu HKUD-a 'Vladimir Nazor', na vašoj prisutnosti drago nam je da smo dionici ove dužionice, na ovako lijepoj večeri. Bogu zahvaliti za dar za ono što nam je svima potrebno za život, a to je kruh“, obratio se nazočnima velečasni Dragan Muharem. „Slučajno sam zašao u te vode pisanja. U prvom razredu sjemeništa dobio sam zadatak od rektora da napišem nešto za Zvonik. Ja sam napisao, trudio sam se. Onda me je Katarina srela kod katedrale i pohvalila: 'Sjajno si to napisao, samo tako nastavi'. To je za mene bio takav poticaj! To je bio taj klik da sam počeo svoj nepredvidivi životni put pisanja. Eto tako sam došao i do urednika Zvonika.“ Muharem je ispričao i kako mu je Zvonik napravio zvrčku kada je imao 10 godina. On je svirao orgulje u Vajskoj, župnik Josip Kujundžić napisao je članak i poslao sliku: „Najmlađi orguljaš u Subotičkoj biskupiji“. On je željno isčekivao Zvonik da vidi svoju sliku u novinama. Kada je broj izašao ispod slike bio je tekst „Novi mladomisnik“.

O svojim uvodnicima kaže da „(...) trebaju biti promotivni, čitljivi, nepredvidivi, na taj način oni okupiraju pažnju čitatelja. Ne treba ići na banalizaciju treba ostati na toj ravni, navesti čovjeka da o tome razmišlja. Dati Božju riječ ljudima, teologija je nešto predivno, ljudi je vole. Svaki je čovjek teolog kada govori o Bogu. Nositi Isusa kroz ovaj svijet to je nekako moje poslanje.“

U drugi dio programa uveli su nas pjevači Društva, zatim su se predstavili ovogodišnji bandaš i bandašica David Antunić i Katarina Budimčević. Ovu divnu večer završili su mladi tamburaši našeg društva.

Alojzije Firanj

HKUD „VLADIMIR NAZOR“ U LICI

Predstavnica HKUD-a „Vladimir Nazor“, Marija Čvardić, sudjelovala je na osamnaestoj po redu tradicijskoj izložbi “Jesen u Lici” održanoj 30. 9. - 2. 10. 2016. godine u organizaciji LIRA-e, Ličko-senjske županije i Grada Gospića, na Trgu Stjepana Radića u Gospiću.

Izložba je privukla pozornost mnoštva uzvanika i posjetitelja iz cijele Hrvatske.

Predstavljeno je 260 izlagača iz Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije i Makedonije. Na izložbi su prikazani autohtoni poljoprivredni, prehrambeni, uporabni i ukrasni predmeti karakteristični za krajeve iz kojih izlagači dolaze. Izlagači su bili obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrti i mala trgovačka društva te udruge.

Marija Čvardić

UČIMO HRVATSKI - UPOZNAJEMO HRVATSKU

PROGRAM ZA MLADE

Minsitarstvo znanosti obrazovanja i sporta Republike Hrvatske šalje određeni broj učitelja u Vojvodinu, ali i drugdje po svijetu gdje ima Hrvata.

Učitelji u školama, župnim zajednicama, katoličkim misijama, udrugama ili KUD-ovima predaju hrvatski jezik i to na način da upoznaju djecu s hrvatskom kulturom, baštinom, običajima itd.

To je slobodna nastava, a program uključuje puno divnih aktivnosti i zabave, često i zanimljiva studijska putovanja u Republiku Hrvatsku i što je najvažnije - nema domaće zadaće, nema loših ocjena! Programu može pristupiti tko god želi, a nacrt koji prilagođavamo u skladu sa željama polaznika izgleda ovako:

- upoznavanje s baštinom svojeg kraja i upoznavanje s baštinom različitih dijelova Hrvatske,
- upoznavanje s glavnim stvarima hrvatske kulture i povijesti,

- pisanje literarnih sastava i pjesama i sudjelovanje na raznim natjecanjima u Hrvatskoj,
- osmišljavanje priredbe s raznim glazbenim i pjesničkim elementima,
- gledanje hrvatskih filmova za djecu,
- organiziranje gostovanja pisaca iz Hrvatske,
- organiziranje ekskurzija,
- uključivanje i povezivanje djece u razne *on-line* aktivnosti koje se tiču pisanja, izražavanja, istraživanja itd.

I cijeli niz drugih aktivnosti ovisno o uzrastu djece.

S programom počinjemo u 2. polugodištu ove školske godine, a sve zainteresirane molimo da se jave u HKUD kako bi dobili informacije o datumu početka i upoznavanja s novom profesoricom.

HKUD Vladimir Nazor

Uprava društva

IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVE DRUŠTVA IZMEĐU SABORA I GODIŠNJICE 2016.

- Odobreno gostovanje mlađih folklorša i pjevačkog zbora na smotri folkloru u Širokom polju.
- Odobren nastup mlađih folklorša na Bodrog festu u Monoštoru.
- Odobrena uporaba sale (uz nadoknadu) za održavanje rock-koncerta u svibnju 2017. god.
- Odobreno postavljanje nove predstave dramske sekcije.
- Odobreno članicama društva sudjelovanje na sajmu rukotvorina „Jesen u Lici“ u Gospiću.
- Odobreno sudjelovanje „Salašara somborskih“ na ovogodišnjem Maratonu lađa na Neretvi.
- Odobreno sudjelovanje predstavnika „Salašara somborskih“ na manifestaciji „Noć prvaka“ u Bjelovaru.
- Odobren nastup mlađih folklorša na 4. sajmu sporta, turizma i kulture u Somboru.
- Formirana komisija za adaptaciju sanitarnog čvora prema ranije napravljenom projektu.
- Organiziran međunarodni susret amaterski dramskih društava.
- Organiziran „Divojački vašar“.
- Odobreno gostovanje člana izvršnog odbora na proslavi obilježavanja 120. godišnjice Srpske čitaonice „Laza Kostić“ u Somboru.
- Tajnik društva upućen na proslavu obilježavanja 95. godišnjice UG „Bunjevačko kolo“ Sombor.
- Organizirano sudjelovanje folklorša na pokrajinskoj smotri u Vrbasu.
- Odobreno održavanje tradicionalnog šahovskog „Božićnog turnira“.
- Odobreno održavanje Božićnog koncerta.
- Prihvaćen prijedlog pročelnika sekcija o dodjeli plaketa zaslužnim članovima za dosadašnji rad.
- Organizirana proslava obilježavanja 80. obljetnice društva.

*Predsjednik
ing. Mata Matarić*

ŠOKCI I BAŠTINA U MONOŠTORU OD BEREGA DO BAČA

„Život Šokaca nikad nije bio lak, pa nije ni sada. Rijetko se ovako svi susrećemo i ovo je jedna od rijetkih manifestacija na kojoj se predstavljaju sve udruge. Mi smo kao pruće, jaki smo kad se stisnemo jedni pored drugih. Imamo što pokazati, da se i Hrvatska i Srbija mogu podičiti nama. Smisao ove manifestacije je da se bolje upoznamo i da očuvamo naše običaje od Berega do Bača.“ Rekao je predsjednik KUDH-a „Bodrog“ Željko Šeremešić.

Pored domaćina svoje programe prikazali su gosti: HKUPD „Matoš“ iz Plavne,

„Odjek“ zbor iz Zemuna, HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ iz Berega, UG „Urbani Šokci“ iz Sombora, udruga „Tragovi Šokaca“ iz Bača, „Šokadija“ iz Sonte.

Ova je manifestacija i plod zajedničkih napora Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, koji je koordinirao, Hrvatskog nacionalnog vijeća, koje je i pokrovitelj i Veleposlanstva R. Hrvatske, koje je pomoglo preko Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske.

Priradio: Alojzije Firanj

15. ŠOKAČKA VEČER

U subotu 19. listopada 2016 g. održano je 15. Šokačka večer, najveća godišnja manifestacija KPZH "Šokadija" iz Sonte. Program svečanosti bio je dobro organiziran i trajao je dva sata. Pročitana je najbolja ovogodišnja pisma na ikavici "Lik za tugu" koju je napisao Ivan Andrašić. Prikazana je i izložba slika slikarica iz Sonte, Ane Tudor i Bare Dobraš, a prikazani su i ručno rađeni suveniri žena "Šokadije". Nastupala je i naša folklorna sekcija s dvije koreografije. Poslije domaćina nastupili su gosti. Iz Republike Hrvatske nastupila

je folklorna skupina iz Sesevskog Kraljevca, a iz okolice gosti iz Monoštora i HKUD-a "Vladimir Nazor" iz Sombora.

Naša je folklorna skupina odigrala splet bunjevačkih igara, a nakon nekoliko koreografija drugih izvođača, predstavila je igre iz Posavine. Oba nasupa naših folklorasa bila su pozdravljena toplim pljeskom.

Po završetku programa otišlo se u lovački dom gdje se uz jelo i piće nastavilo lijepo družiti. Tom prilikom došlo je do dogovora između našeg i sesevskog društva o budućoj suradnji.

Zvonimir Lukač

HODOČAŠĆE SOMBORSKOG KARMELSKOG SVJETOVNOG REDA U SVETOZAR MILETIĆ

Draga braćo i sestre u Kristu.

Srpanj, kolovoz pa i rujan mjeseci su obilježeni hodočasničkim pobožnostima našega naroda. Običaj hodočašća najljepše opisuje naš pokojni o. Vjenceslav u svojoj knjizi o vječitom hodočasniku, romaru, koji je hodočastio u Rim.

U prošlosti se nije putovalo kao danas. Išlo se uglavnom pješice. Kako je Rim bio daleko, mnogima nedostupan, počelo se hodočastiti u bliža marijanska svetišta, pa eto i nas, idemo do našega divnog Lemeša.

Hodočašće znači hodom častiti i ta bosonogost i taj post kao da mogu izraziti tu žurbu – nema se vremena ni obuti, ni jesti, ni piti, samo da se što prije stigne do svetoga mjesta. Ta slika i danas oslikava Židove pred povratak u Obećanu Zemlju; opasanih bokova sa štapom u ruci – naglašena je velika žurnost – što prije stići u Obećanu zemlju. Eto, i mi smo se odlučili hodočastiti u Svetozar Miletić, u naš Lemeš, tako da se i mi na neki način svrstavamo u red “vječitih božjih putnika”.

U Svetozaru Miletiću dočekali su nas vjernici koji su nam pokazali put do Kalvarije, gdje se molila Krunica 7 žalosti i Svakodnevne molitve OCD reda.

Nakon upućivanja u povijesne podatke o kapelici u Lemešu, i mi smo predstavili povijest Karmela i Karmelskog svjetovnog reda, naš duhovni život.

Usljedila je sveta misa koju je predslavio naš duhovni asistent o. Zlatko Žuvela, koji je vjernike uputio da je u ovoj godini - godini Božjeg milosrđa, potrebno hodočastiti jer tim

putem častimo Boga, Blaženu Djevicu Mariju i svece. Od davnih se vremena hodočastilo. U staro vrijeme svaki pobožni židov bio je dužan hodočastiti u Jeruzalem. Tako je ostalo i Novom zavjetu. Vjernici su hodočastili u Rim, Svetu Zemlju, svetišta širom svijeta. Kršćani time ispunjavaju zavjet Bogu. Najčešće je hodočašće pokora za grijeh. U srednjem vijeku postojale su usluge hodočašćenja, onih koji nisu bili u mogućnosti obaviti isto. Čitav naš život je hodočašće. Hodočasnik je čovjek putnik, a čovjek je putnik dok ne izdahne. Tako smo i mi danas dolazeći u ovu kapelu iz doline, pokraj postaja prolazili muku, trpljenje, bolest. Prošli smo pokraj grobova naših predaka što nas podsjeća da smo ništavi.

Nužno je u hodu preporučivati se Bogu i svecima kako bismo mogli i mi doći svojemu clju - Bogu.

Zavjet Majci Milosrđa upućuje nas zavjetovane (u posvećenom životu), ali i laike na svetost života. Jer, kako je krasno ova kapela uređena, tako trebamo i moramo urediti i našu dušu.

Na kraju svete mise zapjevali smo skupa našu predivnu pjesmu: “K Mariji mi miloj Majci Djevi, štovanjem potecimo”.

Poslije svete mise uslijedilo je razgledanje kapelice, vidikovca i fotografiranje.

Druženje je nastavljeno u Domu kulture, uz kolačiće, kiflice i pjesmu.

U ime Karmelskog svjetovnog reda Sombor s. Marijana od Kraljice Karmela, predsj. OCDS Sombor.

3.9.2016.godine
Karmela Malenić

Novi župnik u župi Uzvišenje sv. Križa Prioritet rad s odraslima - to je „tvrd orah“

Monsinjur Slavko Večerin. Rođen sam 6. lipnja 1957. godine u Subotici, jedino sam dijeta Branka i Irene rođ.: Vukmanov Šimokov. Pučku školu i gimnaziju (prirodno-matematičkog smjera) završio sam u rodnom gradu. Prijavio sam se na Teološki fakultet u Zagrebu kao kandidat Subotičke Biskupije, poslao me je biskup Matiša Zvekanović. Na Kaptolu sam diplomirao 1983. godine. Nakon diplome vratio sam se u Suboticu gdje me je biskup uoči Velike Gospe 1983. g. zaređio za svećenika. Poslao me je na prvu službu u crkvu Presvetog Trojstva u Sombor, za župnog vikara i kapelana kod monsinjora Ivana Jurige. U Somboru sam boravio pune dvije godine, a zatim sam premješten u Bač. Tamo sam boravio do 1991.g. kada prelazim u Suboticu i vršim službu u dječjačkom sjemeništu. Ujedno sam profesor predavač vjeronauka na biskupskoj klasičnij gimnaziji. 1994. godine razriješen sam svih dužnosti i odlazim obavljati funkciju tajnika biskupa Penzeša i funkciju tajnika biskupije. Tu službu vršim punih 11 godina. U međuvremenu sam upravljao župom svetog Petra i Pavla u Bajmoku. Nakon razrješenja službe tajnika obavljao sam službu generalnog vikara naše biskupije, u tom razdoblju sam jedno vrijeme upravljao župom Marija Majka Crkve i bio rektor našeg Marijanskog svetišta Bunarić. Te službe sam vršio sve do ove godine kada sam 11. 7. premješten u župu Uzvišenje svetog Križa u Somboru i pridodatu župu Nikole Tavelića na Bezdanskim salašima.

Teško je za ovo kratko vrijeme dati dublju analizu, ali ono što je uočljivo jest velika razlika u broju vjernika u razdoblju '82. - '85. godine i danas kada ih ima daleko manje. Tu mislim na vjernike za radnih dana u koje su Crkve dosta prazne. Mislim da je u Somboru vjernicima katolicima dosta teško zbog događaja koji su se događali tijekom zadnjih dvadesetak godina. Osjeća se duh sekularizma, jednog vjerskog indiferentizma. Rekao bih da su vjernici nekako izgubljeni kao da manjka oduševljenja za život vjere, imaju druge prioritete nego što je život vjere i angažiranost u župi i župnom pastoralu.

Ono što bih želio pokrenuti, i na čemu ću se angažirati i čemu ću se posvetiti jest rad s odraslima. Papa Franjo naviješta da se cjelokupni župni pastoral treba, prije svega, usredotočiti na rad s odraslima. To je vrlo „tvrd orah“ naći način kako ljude današnjega vremena vratiti iskonskim vrijednostima i načelima Crkve, jer današnji čovjek je jako zauzet poslom i preopterećen raznim brigama, prije svega brigom o tomu kako da priskrbi sebi i svojoj obitelji materijalna dobra. Ali, ako želimo da Crkva i župa idu naprijed, onda se svakako moramo posvetiti pastoralu odraslih. Kako to pokrenuti? Do realizacije novih planova koncentrirat ćemo se na odlične aktivnosti koje u župi već postoje: takozvane „vjerske parlativnice“ susreti za odrasle i roditeljski sastanci koje održava vjeroučiteljica Marina Diosy, roditelji su se veoma lijepo uključili, na tim sastancima raspravljamo o planovima za određenu skupinu učenika. Tako da su roditelji uključeni i tako se stvara jedna lijepa atmosfera.

Druga važna stvar je rad pastora s bolesnicima. Plan mi je da svakog prvog petka u mjesecu obidem bolesnike naše župe. Na tomu se dugo nije radilo u Somboru jer su oci karmelićani brinuli za bolesnike, no napretka već ima. „Bolesnici su duša i srce jedne župe“, govori papa Franjo, oni svojim molitvama i svojim patnjama mogu doprinijeti kvalitetnom životu župe.

Tu je svakako i onaj uobičajeni pastoral rada s djecom, pokušavamo oživjeti župne kateheze kako bi učenici osim na vjeronauk u školi dolazili i subotom na kateheze takozvane radionice.

Trudimo se zajedno sa svojim suradnicima povećati broj novih suradnika jer mislim da je na jednoj župi vrlo važno raditi s ljudima.

Što se tiče materijalne obnove župe radit ćemo na obnovi fasade crkve, liturgijske paramente, izolaciju župne kuće. Posla uvijek ima, ali količina urađenoga najviše ovisi od materijalnih mogućnosti. Svakako je važnije raditi na duhovnosti. To ovisi o dvije stvari - od moje angažiranosti i od toga koliko su ljudi spremni raditi na svojoj duhovnosti koja bi se odrazila i na duhovnost župe.

Župa ne bi trebala biti svećenikov dućan u kojemu on nešto prodaje a vjernici kupuju. Crkva treba biti živa zajednica u kojoj ima mjesta za ljude svih profila. Nadamo se da će i ovaj razgovor pomoći da se odrasli oslobode i odluče za aktivniji život u našoj župi.

Alojzije Firanj

OTKRIVANJE OBOLJENJA PROBAVNIH ORGANA

prim. dr. Terezija A. Matarić

Maligna oboljenja probavnih organa imaju na području na kojemu živimo veliki socio-medicinski značaj, zbog svoje učestalosti i udjela u ukupnom obolijevanju od malignih bolesti, stalnog trenda porasta broja oboljelih, pomicanja dobne granice oboljelih u smjeru sve ranijeg oboljevanja i zbog značajnih ekonomskih posljedica (prema SZO-u).

U ovoj skupini oboljenja najučestalije su maligne bolesti debelog crijeva i završnog dijela odnsono rektuma. Podjednako oboljevaju oba spola, a bolest se češće javlja kod osoba s preko 40 godina života. Najčešće su lokalizirane u drugoj trećini debelog crijeva.

Iako se pravi uzrok bolesti ne zna, zapaženo je da postoji povezanost ovih tumora i urođenih bolesti koje su karakteristične za pojedine obitelji, a za koje je tipičan rast velikog broja polipa (porodična polijaza debelog i zavšnog dijela crijeva). U tim se slučajevima maligna bolest često javlja i u ranijoj životnoj dobi. Važni su i faktori okoline, pri čemu najvažniju ulogu ima prehrana bogata mastima životinjskog porijekla (meso), a siromašna vlaknima (povrće, voće, žitarice).

U zaštiti od raka, dakle, preporučuje se dijeta koja sadrži malo ukupne količine masti i bogata je vlaknima.

Uspješnost liječenja ovih oboljenja (kao i drugih malignih bolesti) izravno je proporcionalna stadiju bolesti u vrijeme otkrivanja i započinjanja liječenja. Zato je najvažnija preventiva, redovito pregledanje, jer se, na sreću, rak debelog crijeva može otkriti u ranoj fazi bolesti i to pregledima i testovima ("Hemdetect" testovi) koji otkrivaju golim okom nevidljivo krvarenje, a koje pobuđuje sumnju na bolest. Zato se osobe, ispitanici, kojima se dokaže prisustvo krvi u stolici podvrgavaju ispitivanju da se utvrdi uzrok krvarenja. Uzrok krvarenja može biti i bezazlen - često dobroćudni polip koji se odmah pregledom (kolonoskopijom)

i odstrani (za svaki slučaj jer može biti prekancerozan odnosno može se nakon više godina postojanja pretvoriti u rak). Značajno je da se kliničkom, endoskopskom, obradom mogu otkriti maligne bolesti u ranoj fazi, nakon čega se kirurškim liječenjem (operacijom) dolazi do potpunog izlječenja.

Onkološki dispanzer je u vremenu 1986.-1990. godine proveo opsežnu preventivnu akciju na teritoriji naše općine primjenom testa ranog otkrivanja oboljenja probavnih organa ("Hemdetect" testa), dokazivanjem okultnog (prikrivenog) krvarenja u stolici (MZ Gornja Varoš, MZ B. Monoštor, MZ Kljajićevo, MZ Svetozar Miletić, MZ Čonoplja, MZ Beždan), kod osoba starih 40 godina i više. Odaziv je bio zadovoljavajući (preko 85%) a otkrivene bolesti su izliječene (2% pregledanih imali su malignu bolest). 2015/2016. g. u tijeku je slična akcija Doma zdravlja Sombor, potrebna i korisna.

USUSRET BOŽIĆU

Hrvatski božićni običaji dio su hrvatske tradicije. Uz slavlje Božića razvili su se brojni običaji poput kićenja božićnog drvca na Badnjak, odlaska na misu polnoćku, pjevanja božićnih pjesama i darivanja. Prije Božića, vrijeme je priprave, koje traje oko mjesec dana od početka došašća. Prevladavaju osjećaji iščekivanja, nade i čežnje. Posebno se obilježavaju dani sv. Barbare, sv. Nikole, sv. Lucije. Božićna pšenica sije se na sv. Barbaru ili sv. Luciju. Djeca se posebno raduju sv. Nikoli, kada dobivaju poklone u čizmice, a zločesta djeca šibu od Krampusa. Brojni običaji za cilj imaju želju za blagostanjem, dobrim urodom, napretkom i dobrim zdravljem.

6. 12. slavimo blagdan Svetog Nikole. Sveti Nikola je zaštitnik moreplovaca, ribara, pekara, zatvorenika, putnika, brodova, trgovaca, djece i studenata. Danas je poznat kao lik koji djecu obraduje svojim poklonima na dan sv. Nikole. Inače Djeda Mraza na engleskom zovu Santa Claus što je skraćeno od Santa Nikolaus (sveti Nikola).

Od svete Lucije do Božića ima 12 dana. Lucijino ime znači „svijetla“. Ona kao da na neki način naviješta svjetlo božićne noći.

Sveta Barbara kršćanska je svetica, djevica i mučenica, zaštitnica rudara i dobre smrti, jedna od Četrnaest svetih pomoćnika u nevoljama.

BEĆARCI

*Kupim dude, žena na kauču,
čeka da donesem dudovaču.*

*Niko nema ponjavku ko šokci,
ni divojke kao monoštorci.*

*Mila majko otkad čekam diku,
a dika je s drugom u šljiviku.*

*Ja sam svome loli rekla hvala,
Drugarica jedva dočekala.*

*Sve bi cure kuvarice bile,
Da su momci na šporetu lonci.*

*Iđe lola al je malo tužan,
Slikao se pa ispao ružan.*

Antun Kovač

VICEVI

NISU PREŽIVILI

Pita sin tatu: »Kako su mogli naši stari živiti bez telefona, kompjutera i interneta?«
Otac mu odgovori: »Pa nisu mogli, vidiš da su svi umrli!«

PRAŠINA

Pita žena muža: "Šta ima na televizoru", a muž će: "PRAŠINA draga, prašina..."

VESELJE

Bračni par sprema se proslaviti 25 godina braka.
-Zaklat ću puricu! - reče žena
-Zašto da strada nedužna životinja?
Bolje zakolji rođaka koji nas je upoznao!
- odgovori muž.

PLIVANJE

Instruktor plivanja pita stariju ženu:
-Zašto ste se u ovim godinama odlučili da naučite plivati?
-Kad sam se prije neki dan vozila čamcem sa zetom,
nekako me je čudno gledao.

RAJ

Dođe deset dinara na rajska vrata i pokuca
- Tko je? - Deset dinara
- Što hoćeš? - Želim ući u raj!
- Može, ulazi!
Dođu dvadeset dinara na rajska vrata i pokucaju.
- Tko je? - Dvadeset dinara
- Što hoćete? - Želimo ući u raj!
- Može, ulazite!
Dođu sto dinara pred rajska vrata i pokucaju.
- Tko je? - Sto dinara
- Što hoćete? - Želimo ući u raj!
- Ne može! Vas sve rijeđe viđam u crkvi!

ANEGDOTE

Antun Kovač

ZORNICA

Bački Hrvati vole mise zornice, one se održavaju u vrime Adventa, to je priprema za Božić.

Lojzo i Ankica odlučili su redovno ići na zornice, ranije ustajanje bila je pokora i želja da molitva unese više reda u njihove živote, te da radosno dočekaju rođenje Kristovo. Lojzi su se svidile pisme koje su pivane za Došašće. Te bi on čim se probudi počeo pivat:

„Visom leteć ptice male našem domu zapivale: srca gore, evo zore. Kore one line ljude, dozivlju ih, od sna bude: srca gore, evo zore.“

Jednog jutra Ankica će kroz san:

„O Bože pa ni u crkvu ga ne vridi poslat!“

NEZADOVOLJAN BAĆO

Joso je bijo dobar majstor radio je u servisu, na selu je imo lipo imanje i sve je to držo u redu. Imao je i lipu obitelj - ženu i dvi lipe ćerke.

Ali, ne može jedan čovik imat sve i da mu sve ide kako on oće. Njegova kašiga bila je što nije imo naslidnika. Kad malo popije onda ga je to još više diralo. To su njegovi kolege u servisu dobro znali pa su se i pomalo šalili s njim, ubedili su ga da Tomaš iako puno manji ima dva sina. To mu nikako nije dalo mira pa kad malo više popije onda gleda Tomaša onako ispod oka i gundā:

„Vidi ti, tako mali čovik pa ima dva sina, a ja vaki ljudina pa imam samo cure.“

priređio: Alojzije Firanj

ŠAH

Dok čitate ovaj broj našeg i vašeg omiljenog časopisa božićni šahovski turnir društva je u tijeku. Počeo je 9. 11. a završava se 21. 12.

2016. godine. Partije se igraju svake srijede od 19 do 22 sata u prostoriji društva. Ove godine na turniru sudjeluju članovi društva i šahovske sekcije tako da je broj igrača ograničen, što ne umanjuje njegovu kvalitetu.

Uprava društva donela je odluku da osim pehara i diploma pobjednik turnira dobije i besplatan ulazak na sve naše manifestacije (prelo, Dužionicu, pozorišne predstave, gostovanja i dr). Sudionici turnira su: Šima Raič, Zoran Čota, Josip Laslo, Viktor Oršovai, Zlatibor Stanković, Andrije Četković, Josip Ivkić, Marton Koloman, Martin Čuvarđić, Blago Bašić, Šima Beretić, Tomica Vuković, Đorđe Katanić. Glavni sudija je Radomir Kovačić

STOLNI TENIS

Krajem 11. mjeseca počinje stolnoteniserska sezona. Počinju treninzi za Božićni turnir koji će se održati 12. 12. u velikoj sali društva. Molim sve zainteresirane za sudjelovanje da se prijave.

LAĐARI SALAŠARI SOMBORSKI

U ljetnom razdoblju sportska aktivnost članova društva usmjerena je na lađare „Salašare somborske“ i na njihovo sudjelovanje na 19. maratonu lađa Metković-Ploče.

Ove godine promijenjen je termin za brzinske utrke u Opuzenu. Trka se održala 06. 8. 2016. što je nedjelju dana prije maratona. To je našoj ekipi donijelo dodatni trošak jer smo morali dva puta putovati na relaciji Sombor-Metković što je ukupno 2200 km. Da bismo smanjili troškove puta putovali smo osobnim vozilima.

Na brzinskim utrkama za startne pozicije na maratonu lađa sudjelovalo je 34 posade. Naš osnovni cilj je bio plasirati se za utрку u konkurenciji. Ove godine smo imali novog paričara, od kojega je puno ovisila ova utrkа jer je značajan njegov okret oko bove. Podsjećam da je vremenska razlika između lađa u desecima sekunde. Odgovornost za ovaj posao preuzeo je naš paričar Petar Keresteš i odradio posao vrhunski. Na kraju utrke

zauzeli smo najbolje mjesto do sada, jedanaesto i osigurali start iz prvog reda s vremenom od jedan minut 33 sekunde i 555 stotinki. Sve ekipe su izveslale u vremenu od 1.30.128 do 1.48.763 što pokazuje kako je važan svaki zaveslaj i okret oko bove. Za ovaj nastup naši lađari nagrađeni su velikom podrškom i pljeskom mnogobrojne publike i samog komentatora utrke kao i organizatora.

Poslije kratke ali dobre fešte, zadovoljni plasmanom vratili smo se u kamp prespavali i ujutru u 8 sati krenuli u Sombor. 19. maraton lađa događaj je za pamćenje.

„Salašari somborski“ u prvom redu pred mnogobrojnom publikom i visokim dužnosnicima RH.

Trenutak kada su se razgibavali u pripremi za utrką ispred zapovjedne lađe i rive najljepši je trenutak cijelog našeg boravka na 19. maratonu lađa. Tada se vidjelo: skladno veslanje, lijepa oprema, na jarbolu naša zastava

koja se vijorila a tisuće gledatelja pljeskom pozdravlja naše veslače. Meni su to bili najljepši trenutci maratona.

Poslije napornog veslanja od 2 sata 31 minute i 0,5 sekunde naša posada je prešla ciljnu ravan u luci Ploče i u konačnom poretku zauzela najbolje mjesto do sada tj. 19. poziciju. Poslije izuzetnog napora na kraju trke uvijek ima zadovoljnih i onih drugih, kako u svakoj lađi tako i u cjelokupnoj utrci. Po prvi put pobjednik maratona je ekipa koja nije iz doline Neretve a to je Argo-Bjelovar što je izazvalo dodatno nezadovoljstvo lokalnih ekipa. Mi smo, što se toga tiče, uvijek bili i bit ćemo uzor drugim lađarima kako u cjelokupnom ponašanju tijekom boravka tako i na samom veslanju što su nam i sami organizatori priznali.

Ako je naš cilj, a trebao bi biti, ulazak u prvih deset lađa, tada se ekipa "Salašara somborskih" mora pomladiti i to na način da nađe 3-4 dobra veslača makar oni i ne bili iz Sombora i društva. Treninzi se moraju održavati redovito i u punom sastavu a morali bi angažirati i profesionalnog trenera.

Lađari moraju dobiti veću podršku u Somboru i široj zajednici jer iz godine u godinu imamo sve više poziva za razna natjecanja kako u inozemstvu tako i doma. To sve je veliki financijski izazov za HKUD "Vladimir Nator" koji nam je do sada omogućio sva gostovanja natjecateljskog tipa i na tomu iskreno zahvaljujemo upravi, na svojoj podršci i razumijevanju.

Lađari salašari somborski 2016. godine na 19. maratonu lađa veslali su u sastavu:

Gašpar Matarić – kapiten ekipe, Bojan Jozić, Ivica Pekanović, Antonijo Gromilović, Danijel Mandić, Petar Keresteš-paričar, Tomica Vuković, Srđan Radmilović, Nikola Lukić, Filip Miler, Ivana Filipović – bubnjar i Tomislav Dugandžić.

Za sljedeću veslačku sezonu u 2017. godini lađari imaju ambiciozne planove koji uključuju: nastup na Jarunu u Zagrebu, Vukovar-Ilok, Miholjski dani Sisak, Brzinske trke Opuzen, 20. maraton lađa Metković-Ploče i po prvi put sudjelovanje na utrci lađa na Jadranskom moru koje se održava na otoku Korčuli.

Imamo i poziv za sudjelovanje na veslačkom natjecanju u Baji u ožujku 2017. godine.

Na domaćem planu nam je:

- Veslanje na manifestaciji u Srijemskoj Mitrovici s našom lađom

- Promotivno veslanje na Paliću u Subotici

- Sudjelovanje na natjecanju u Bezdanu

- Promotivno veslanje Sombor - Novi Sad

Želje lađara su ambiciozne a u kojoj će se mjeri ostvariti ovisi od mnogo faktora a najviše od financijskih mogućnosti.

Na kraju najavljujemo formiranje ženske posade naše lađe koja bi sudjelovala na Maratonu lađarica na Neretvi koji se vesla od Opuzana do Metkovića uzvodno 10 km.

Za taj projekt za sada imamo odgovarajuću stručnu osobu koja bi vodila lađarice a to je Ivana Filipović iz Bača, višestruka prvakinja države u veslanju koja se ove godine pridružila lađarima.

Pročelnik sportske sekcije

Pavle Matarić

